

Türkiye’de 1980-2015 Yılları Arası Demokrasi, Ekonomik Özgürlük Ve Yolsuzlukların Ekonomik Büyüme Etkileri

İsmail ŞAHİN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
ismails@comu.edu.tr

Öz

Katılımcı demokrasiler yüksek kalitede ekonomik büyüme gösterebilme potansiyeline sahiptir. Katılımcı demokrasi ve ekonomik özgürlük, bireylerin toplumdaki yaşayışlarına ve davranışlarına etki ederek kurumsal yapının oluşumuna ve ekonomik faaliyetlerin gelişimine katkıda bulunmaktadır. Demokrasi, ekonomik özgürlükler ve yolsuzluklarla mücadele ekonomik büyümeyi etkileyen güçlü faktörlerdir. Demokrasi, ekonomik özgürlük ve yolsuzluklar ile ekonomik büyümeyi arasındaki ilişkiyi inceleyen birçok çalışma pozitif bir etki elde etmiştir. Bu çalışmada 1980-2015 yılları arası Türkiye için demokrasi, ekonomik özgürlük ve yolsuzluğun ekonomik büyümeye etkisi analiz edilmiştir. Ampirik çalışmada Granger nedensellik analizi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre; ekonomik özgürlükler ile ekonomik büyümeye arasında bir nedenselliğin olduğu belirlenmiştir. Ancak ekonomik büyümeden demokrasi, yolsuzluk ve ekonomik özgürlüklere doğru bir nedensellik ilişkisi bulunamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Demokrasi, Yolsuzluk, Ekonomik Özgürlük, Ekonomik Büyüme
JEL Sınıflandırma Kodları: O40,O47,E60,H00

The Impacts of Democracy, Economic Freedom and Corruption on the Economic Growth of Turkey During the Period Between 1980 - 2015*

Abstract

The participatory democracies potentially have a high-quality economic growth. The participatory democracy and freedom can affect individuals' lifestyles and their attitudes in a society. Similarly, they can contribute to the creation of institutional structure and economic activities. From this perspective, democracy, economic freedom and fighting against corruption are the strongest factors affecting the economic growth. Many studies examining the relationship between democracy, economic freedom, corruption and economic growth have found their positive impact. This study analyzes the impact of democracy, economic freedom and corruption on the economic growth for Turkey during the period between 1980 – 2015. For the empirical study of this paper, the Granger causality analysis. According to the consequences of this analysis, it has been realised that there is a causality between economic freedom and economic growth. However, there is no direct causal relations between democracy, economic freedom, corruption and economic growth.

Keywords: Democracy, Corruption, Economic Freedom, Economic Growth

JEL Classification Codes: O40,O47,E60,H00

* Extended abstract is presented at the end of the article.

Atıfta bulunmak için / Cite this paper:

Şahin, İ. (2016). Türkiye’de 1980-2015 Yılları Arası Demokrasi, Ekonomik Özgürlük Ve Yolsuzlukların Ekonomik Büyüme Etkileri. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İİBF Dergisi*, 6(2), 317-334.

1.Giriş

Etkin ve nitelikli bir devlet kurumunun inşa edilmesinde demokrasi olmazsa olmaz bir kriterdir. Bu açıdan demokrasiler daha az rastlantısallık ve belirsizlik üretirler ve krizlerin yönetiminde daha iyi rol oynalar. Katılımcı demokrasiler ise yerele ait bilgilerin toplanmasında ve ekonomik sürecin işletilmesinde en etkili isimlerden birisidir (Jacob ve Osang 2015). Yaygın olan görüşe göre katılımcı demokrasiler yüksek kalitede ekonomik büyüme gösterebilme potansiyeline sahiptir. Bu durumda demokrasi, iyi bir kurumsal inşa sürecinin gelişiminde en önemli materyal olarak düşünülmelidir. Demokratikleşme seviyesinin en belirgin özelliği ekonomik özgürlüklerin temin edilmesidir. Bireysel ve ekonomik özgürlükler ekonomik büyümeyi tetikleyen güçlü faktörlerdir. Ekonomik özgürlükler, bireylerin ekonomik faaliyetlerini özgürce gerçekleştirebildiği ve mülkiyet haklarının temin edildiği hak ve özgürlükler olarak değerlendirilmektedir (Beşkaya ve Manan 2009). Ekonomik anlamda sistemin yeniden yapılandırılması; gelirleri ve özgürlüklere olan talebi arttırmaktadır. Ekonomik reformlar toplumun ortalama gelirini arttırmakta ve bu durum ekonomik ve sivil hakların gelişimine katkı sağlamaktadır. Toplumun yaşamsal kültür seviyesi ve ekonomik reformlara yönelik yasal düzenlemeler ekonomik özgürlük dinamiklerini etkileyen faktörlerdir. Demokrasi ve ekonomik özgürlük, bireylerin toplumdaki yaşayışlarına ve davranışlarına önemli katkı sağlamaktadır. Bu katkı düzeyi yüksek ekonomik performansla desteklendiğinde ekonomik büyüme kapasitesini arttıracaktır.

Kamu gücünün bireysel çıkarlar doğrultusunda kullanılması olarak ifade edilen yolsuzluklar ise, toplum hayatının birçok alanını etkilediği gibi kamu kaynaklarının kullanımını da olumsuz etkileyecek potansiyele sahiptir. Kapalı ekonomilerde ve demokratik olmayan ülkelerde yolsuzlukların boyutu pek bilinmezken, demokratikleşen ülkelerde yolsuzluklar medyanın da katkılarıyla kamuoyuna duyurulmaktadır. Yolsuzluk endeksleri incelendiğinde, demokratikleşme seviyesi düşük ülkelere kıyasla demokratik ülkelerde yolsuzluğun daha az olduğu ve demokratikleşmenin yolsuzlukları azalttığı görülmektedir. Bu düşünce ampirik olarak ta kanıtlanmıştır. Yapılan analizlerin çoğunda demokratikleşmenin yolsuzluğu azalttığı sonucu desteklemektedir.

Bu çalışma demokrasi, ekonomik özgürlük ve yolsuzluklar ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi literatürdeki çalışmalarını kullanarak analiz etmeye çalışmaktadır. Literatürde baskın olan görüşe göre demokrasi ve ekonomik özgürlük ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkinin yönü pozitifdir. Ancak ekonomik büyüme ile demokrasi ilişkisi ve ekonomik özgürlük ve yolsuzluklar arasındaki ilişkiye dönük farklı tespitler bulunmaktadır. Bu çalışmada 1980-2015 yılları arası Türkiye için demokrasi, ekonomik özgürlük ve yolsuzlukların ekonomik büyümeye etkisi ekonometrik olarak analiz edilmiştir. Ampirik çalışmada zaman serilerinin durağanlığı için birim kök testi analizi yapılmıştır. Yapılan durağanlık

analizinde Phillips-Perron (PP) birim kök testi kullanılmıştır. Bu kapsamda öncelikle durağanlık sınaması yapılmış sonrasında değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi için Granger nedensellik analizi uygulanmıştır.

2.Literatür Özeti

Rodrik(2000); yaptığı çalışmada 90 ülke için 1970-1989 yılları arası demokrasi ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmanın sonucunda demokrasi seviyeleri yüksek olan ülkelerin birçok boyutta daha iyi ekonomik performans sergilediği ortaya çıkmıştır. Ayrıca çalışma demokrasilerin daha iyi kurumların inşa edilmesinde yardımcı olacağı, bireylerin özgür ifade, oy kullanma ve seçilme gibi veya kurumsal özgürlük açısından temel siyasal haklarının genişlemesinin ekonomik etkileri olacağını ortaya koymaktadır.

Hayaloğlu (2015); çalışmasında 1990-2012 dönemi için panel veri analizi tekniği kullanarak MINT ülkeleri için demokrasi ve ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi analiz etmiştir. Ülkelerin demokrasi seviyesini ifade eden farklı değişkenlerin kullanıldığı çalışmada demokrasi ve ekonomik büyüme arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Zouhaier ve Kerim (2012); çalışmalarında 11 Ortadoğu ve Güney Afrika ülkesi için 2000-2009 dönemi arası; demokrasi, yatırım ve ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi dinamik panel veri analizi kullanarak incelemişlerdir. Ampirik sonuçlar bir taraftan demokrasi ve yatırım, diğer taraftan sivil özgürlükler ve ekonomik büyüme arasındaki önemli ilişkiyi kanıtlamıştır. Bu sonuçlar aynı zamanda siyasal haklar ve yatırım arasındaki etkileşimi de göstermektedir.

Jacob ve Osang (2015); çalışmalarında 120 ülkenin verilerini kullanarak 1961 - 2010 dönemi için, demokrasi ve ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi analiz etmişlerdir. Çalışmanın sonucunda demokrasinin ekonomik büyüme üzerindeki etkisinin doğrudan ziyade dolaylı kanallar aracılığıyla meydana geleceği ifade edilmiştir. Yazarlara göre siyasal rejimin seçimi (demokrasiye karşı demokratik olmayan) ekonomik büyüme üzerinde az bir öneme sahiptir.

Acemoğlu vd.(2005);yaptıkları çalışmada 1970 - 1995 yılları arası demokrasi ve ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Çalışmanın sonucu demokrasinin ekonomik büyüme üzerinde bir etkisinin bulunmadığını göstermektedir.

Barro(1996); çalışmasında demokrasi ve ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi 100 ülke için 1960-1990 arası panel veri analizi ile test etmiştir. Yazarın bulgularına göre daha fazla demokrasi ekonomik büyüme için bir anahtar olmayacaktır. Ona göre batı ülkeleri, makul yaşam standartları kazanarak tipik biçimde gelişen siyasal sistemlerinden ziyade fakir ülkelerin refahına kendi

ekonomik sistemlerini, özel mülkiyet haklarını ve pazar ekonomilerini ihraç ederek katkıda bulunacaklardır.

Saatçioğlu ve Karaca(2015); yaptıkları çalışmada 162 ülke için 1960-2010 dönemi için panel veri analizleri kullanarak demokrasi ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Analiz sonuçlarına göre, demokrasinin ekonomik büyüme üzerinde zayıf bir etkisi olduğu görülmüştür. Ekonomik büyümede ki artış demokrasi seviyesini yükseltmekte ancak bu etki uzun dönemde kendisini göstermektedir.

Acemoğlu vd.(2005);yaptıkları çalışmada 1970 - 1990 yılları arasında demokrasi ile eğitim arasındaki ilişkiyi ampirik olarak incelemişlerdir. Bulgular, yüksek düzeyde eğitimin demokrasinin olmazsa olmaz gerekliliklerinden biri olduğunu benimsemektedir. Fakat daha eğitilmiş hale gelmiş ülkelerin daha demokratik olma eğilimi göstermeyeceği ifade edilmektedir. Dolayısıyla eğitim seviyelerini yükselten ülkelerin daha demokratik olma ihtimallerine dair herhangi bir kanıt analiz sonuçlarında görülmemiştir.

Abrams ve Lewis (1995); yaptıkları çalışmada 90 ülke için 1968-1987 yılları arası demokrasi ve ekonomik özgürlükler ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi yakınsama hipotezi kullanarak analiz etmişlerdir. Buna göre demokratik rejimler ekonomik özgürlükleri arttırdıkları için demokratik olmayan rejimlerden daha hızlı büyüyüp gelişirler. Çalışmalarında buldukları sonuçlar genel olarak; ekonomik özgürlüğün ekonomik büyüme üzerinde pozitif ve önemli bir etkiye sahip olduğu yönündedir.

Beşkaya ve Manan(2009); yaptıkları çalışmada Türkiye için 1970-2005 yılları arası demokrasi ve ekonomik özgürlükler ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi zaman serileri analizi kullanarak incelemişlerdir. Ekonomik özgürlükler ve ekonomik büyüme arasındaki pozitif bir ilişki bulunurken; demokrasi ile ekonomik büyümeye arasındaki ilişkiye dönük bir yargıya ulaşamamışlardır.

Doucoulagosve Ulubaşoğlu (2006);yaptıkları çalışmada 82 ülkede 1970-1999 dönemi için ekonomik özgürlükler ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi panel veri analizi ile analiz etmişlerdir. Çalışmanın ampirik bulgularında ekonomik özgürlük ile ekonomik büyüme arasında doğrudan olumlu bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Carlsson ve Lundström(2002); çalışmalarında 1975-1995 döneminde74 ülke için ekonomik özgürlüklerin ekonomik büyüme üzerindeki etkilerini analiz etmişlerdir. Bulgular ekonomik özgürlüklerin ekonomik büyüme üzerinde pozitif bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Quazi (2007); yaptığı çalışmada, belirli Doğu Asya ülkeleri için 1995 - 2000 yılları arası ekonomik özgürlükler ile ekonomik büyüme arasındaki ilişki panel

veri analizi ile test etmiştir. Çalışmadan ekonomik özgürlüğün ekonomik büyümenin önemli ve güçlü bir belirleyicisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aynı zamanda bu sonuçlar Doğu Asya'daki büyüme dinamiklerine dair bilgilerin bir aşama daha ileri gitmesini sağlamıştır.

Yıldırım(2009); yaptığı çalışmada 96 ülke için 1970-2005 yılları arası ekonomik özgürlükler ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi Aghion-Howitt modeli kullanarak incelemiştir. Analiz sonucu ekonomik özgürlüklerin ekonomik büyüme üzerinde ki etkisinin pozitif ve anlamlı olduğunu göstermektedir.

Saha vd. (2009), yaptıkları çalışmada, 100 ülke için 1995-2004 yılları arası demokrasi ve ekonomik özgürlük ile yolsuzluk arasındaki ilişkiyi panel veri analizi kullanarak incelemiştir. Sonuçlar demokrasi ve ekonomik özgürlüğün yolsuzlukla önemli biçimde etkileşim içinde olduğunu göstermektedir. Ekonomik özgürlükler her türlü siyasi ortamda yolsuzluğu azaltırken, ekonomik liberalleşmenin düşük olduğu demokrasiler yolsuzluğu arttırmaktadır.

Haan ve Sturm (2000); yaptıkları çalışmada ekonomik özgürlükler ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Çalışmanın sonucunda ekonomik özgürlüğün ekonomik büyümeyi tetiklediğini, ancak özgürlük seviyesinin ekonomik büyüme ile ilişkili olmadığına ulaşılmıştır. Ekonomik özgürlüğün beraberinde ekonomik büyümeyi getirdiğini, fakat ekonomik büyüme olmasının o ülkenin ekonomik olarak özgür olmasını gerektirmeyeceğini ifade etmişlerdir.

Saha ve Su(2012); yaptıkları çalışmada, yolsuzluğun kontrol edildiği 100 ülke için yüzdelik dilim gerileme tekniği kullanarak, demokrasi ile ekonomik özgürlük arasındaki ilişkiyi test etmişlerdir. Çalışmanın sonuçlarında demokratik olarak geri kalmış ülkelerde, ekonomik özgürlüklerin yolsuzlukla etkili biçimde mücadele etmek için tek başına yeterli bir unsur olmadığı gösterilmiştir.

Graeff ve Mehlkop(2003), çalışmalarında ekonomik özgürlüklere ait çeşitli bileşenlerin yolsuzluk üzerindeki etkisini incelemektedir. Ekonomik özgürlüğün yolsuzluk üzerindeki etkisi Gwartney tarafından oluşturulan Ekonomik Özgürlük indeksi ve Dünya Şeffaflık Örgütünün yayınladığı Yolsuzluk algılama indeksi kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmalarının sonucunda oluşacak etkinin düzeyinin incelenen ülkelerin ekonomik büyüme ve ekonomik özgürlük seviyelerine bağlı olacağı ifade edilmiştir.

Beşel ve Yardımcıoğlu(2013); çalışmada 2003-2013 dönemi için 14 Ortadoğu ülkesinde demokrasi ve yolsuzluk arasındaki ilişki Pedroni panel veri analizi yöntemi ile analiz etmişlerdir. Ampirik sonuçlara göre demokrasi ve yolsuzluk arasında uzun dönemli eş bütünleşme ilişkisinin varlığı belirlenmiştir.

Sung(2004);çalışmasında 1995 - 2000 yılları için 103 ülkeyi kapsayan demokrasi ve yolsuzluk ilişkisini analiz etmiştir. Bu analizden çıkan sonuçlarda, yolsuzluğun

önlenmesinin temel dinamiklerinin şeffaflık ve ekonomik özgürlük ile demokrasi seviyesinin yükselmesi olduğu ifade edilmiştir.

Yardımcıoğlu(2013); yaptığı çalışmada 6 Türk Cumhuriyeti için 2002-2011 döneminde demokrasi ile yolsuzluk arasındaki ilişkiyi Pedroni eşbütünleşme testi ile Canning ve Pedroni panel nedensellik analizi kullanarak araştırmıştır. Çalışmanın sonucunda uzun dönem için demokrasi ve yolsuzluklar arasında bir eşbütünleşme ilişkisi olduğu tespit edilmiştir.

Paldam(2001), çalışmasında 99 ülke için 1999 yılına ait kesit verilerin kullanıldığı cross-country analiziyle ekonomik büyüme ve enflasyon gibi değişkenler ile dini kültürün yolsuzluğa etkisini incelemiştir. Çalışmada dini çeşitliliğin etkisi, din yüzdelerinin hesaplandığı Herfindahl indeksi kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarında az gelişmiş ekonomiler(e) sahip ülkelerin daha yüksek seviyede yolsuzluğa sahip olduğu ortaya konmuştur. Bu ülkeler için dini kültürün baskın olduğu durumlarda ya da bir ekonomik geçiş aracılığıyla zengin olduklarında, yolsuzluk oranları büyük ölçüde düşmektedir.

Savaşan ve Beşel(2014); yaptıkları çalışmada Türkiye’de 1985-2012 dönemine ait verileri kullanarak ve Zivot-Andrews birim kök, Gregory-Hansen eşbütünleşme ve Toda-Yamamoto nedensellik testleri uygulayarak yolsuzluklarla ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi analiz etmişlerdir. Çalışmanın sonucunda değişkenler arasında eşbütünleşme ilişkisi bulunmadığı, ancak ekonomik büyümeden yolsuzluklara doğru ve tek yönlü nedensellik ilişkisi olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Fiorino vd.(2012), yaptıkları çalışmada 1980-2004 dönemleri için panel veri analizi ile İtalya’da yolsuzluğun ekonomik büyüme üzerindeki etkisini analiz etmişlerdir. Çalışmada yolsuzluk ve ekonomik büyüme arasındaki olumsuz ilişkiye dair güçlü kanıtlar elde edilmiştir. Çalışmalarının sonucunda İtalya’nın kuzey ve güney bölgeleri arasındaki gelir farklılıklarını azaltmak için hükümet müdahalesi kullanıldığında, yolsuzluk ve kamu/hükümet harcamaları arasındaki doğrudan etkileşim olduğu ortaya çıkmaktadır.

Karagöz ve Karagöz (2010); yaptıkları çalışmada, 1980-2005 yılları arası Türkiye için yolsuzluk, ekonomik büyüme ve kamu harcamaları arasındaki ilişkiyi ampirik olarak analiz etmişlerdir. Analiz sonuçları; ekonomik büyümeden yolsuzluğa doğru bir nedensellik bulunduğunu ve kamu harcamaları ile yolsuzluk arasında ise bir nedenselliğin bulunmadığını ortaya koymaktadır.

Bağdigen ve Gökmen(2006); yaptıkları çalışmada Türkiye için 1982–2003 yılları arası yolsuzluk ile kamu harcamaları arasındaki ilişkiyi en küçük kareler yöntemiyle analiz etmişlerdir. Çalışmalarının sonucunda, yolsuzluklarla kamu harcamaları arasında aynı yönde bir ilişkinin bulunduğunu; yolsuzluk algılama endeksine göre kamu harcamalarının değiştiğini ifade etmişlerdir.

Treisman(2000);yaptığı çalışmada 1980-1990 yılları için işletmelerin risk anketlerinden oluşan algılanmış yolsuzluk indekslerini analiz etmektedir. Çalışmasının sonucunda Protestan geleneğine sahip ülkeler ile Britanya'ya ait kurullarla yönetilen ülkelerin verilerine göre, daha gelişmiş ekonomiler ve yüksek ithalata sahip ülkeler daha az yolsuzlukla karşılaşmaktadır. Demokrasinin mevcut durumdaki seviyesi önemli olmazken, uzun dönemli demokrasilerde daha az yolsuzluk söz konusu olmaktadır.

Tanzi(1998);çalışmasında yolsuzluğun kapsamı sebep ve sonuçları ile ilgili problemleri inceleyip tartışmakta ve düzeltilmesi için yapılması gereken önerileri ele almaktadır. Yazar aynı zamanda yolsuzluğun ekonomik büyüme açısından maliyetlerini de incelemiştir. Çalışmasının sonucunda; yüksek vergilerin kamu harcamalarına ve yolsuzluk davranışlarına etkisinin olmadığını ifade etmiştir.

Baldemir vd. (2009); yaptıkları çalışmada 1980-2002 dönemi için Türkiye’de kapalı ekonominin “gizli değişken” boyutunu ele alan MIMIC Model yaklaşımı ile yolsuzlukları analiz etmişlerdir. Çalışmanın ampirik bulgularına göre kamu harcamaları ve vergi gelirleri yolsuzluğu negatif yönde etkilemektedir.

Kutlar ve Dođanođlu(2001); yaptıkları çalışmada, Türkiye’de 1980-2000 dönemi için yolsuzluklar ve kamu yatırımları ilişkisini en küçük kareler yöntemi ile analiz etmişlerdir. Ampirik bulgulara göre kamu yatırımlarının yolsuzluk endeksleri ile anlamlı bir ilişki içerisinde olduğu ifade edilmektedir. Yolsuzluklar ve ekonomik büyüme arasında negatif bir ilişki gözlemlenmekte ve bu durumun kamu yatırımlarını verimsizleştirici bir etkisi bulunmaktadır.

Emerson(2006);çalışmasında rüşvet yiyen devlet memurları ve endüstriyel firmalar arasındaki bir etkileşim modelini incelemekte ve yolsuzluğun rekabete aykırı olduğunu göstermektedir. Ampirik analiz sonuçlarında yolsuzluğun rekabet ile negatif anlamda bir ilişki içerisinde olduğunu kanıtlamaktadır. Buna ek olarak, yüksek eğitimin ve daha çok siyasal hakların ve demokrasinin bir ülkedeki yolsuzluk üzerinde düşürücü bir etki yaptığı kanıtlanmıştır.

Yakışık ve Çetin(2014); 2012 yılına ait yatay kesit verileri kullanılarak 142 ülke için yolsuzluğun belirleyicilerini tahmin etmektedirler. Elde edilen ampirik bulgulara göre, ekonomik özgürlük, demokrasi ve kişi başı gelir istatistiksel olarak anlamlı çıkmış ve bu değişkenlerdeki artışların yolsuzlukları pozitif yönde etkilediği tahmin edilmiştir.

Tosun(2003); çalışmasında 1982-1995 dönemi için 44 ülkede yolsuzluk düzeyini belirleyen faktörleri Rassel Etkiler Sıralı Probit Modeli ile analiz etmiştir. Ampirik bulgulara göre; kanun hâkimiyeti, bürokratik kalite ve kamu harcamaları artarken, yolsuzluk düzeyinin azaldığı; bununla birlikte kentsel nüfus artış hızı artarken, yolsuzluğun arttığı sonucuna ulaşmıştır.

Acemoğlu ve Verdier (2000); yapmış oldukları çalışmada kamu müdahaleleri ile hükümet başarısızlıkları arasındaki ilişkiyi analiz etmişlerdir. Analiz sonuçlarında piyasada sıkça karşılaşılan kamu müdahalelerinin, kaynakların etkin kullanılma kapasitesine olumsuz etkide bulunacağı ve bu durumun yolsuzluğun artmasına sebep olacağı ifade edilmiştir.

3. Yöntem ve Veri Seti

Çalışmada kullanılan model aşağıda gösterildiği gibi belirlenmiştir.

$$BY = \beta_0 + \beta_1 DEMO + \beta_2 YOL + \beta_3 ÖZG + \beta_4 NÜF + \beta_5 MEZUN + v_t$$

Kurulan bu modelde; Bağımlı değişken olarak BY, GSYİH'deki yıllık büyüme hızını (ekonomik büyüme) ifade etmektedir. Modeldeki, bağımsız değişkenler ise DEMO politik haklar ve sivil özgürlükler endeksini, YOL yolsuzluk endeksini, ÖZG ekonomik özgürlük endeksini, NÜF nüfus sayısını ve MEZUN ise yüksek öğrenim mezun sayısı değişkenlerini ifade etmektedir.

Bu modelde bağımlı değişken reel gayrisafi milli hasıladaki artışı ifade eden ekonomik büyümedir. Ekonomik büyüme için kullanılan veriler yıllık olup Dünya Bankası'nın World Development Indicies (WDI) veri tabanından elde edilmiştir.

Demokrasi konusunda kullanılan politik haklar ve sivil özgürlükler endeksi (DEMO) verileri ise Freedom House'dan alınmıştır. Endeks 1 ile 7 arasındaki puanlardan oluşmakta, 1 en yüksek demokrasi düzeyini gösterirken 7 en düşük demokrasi düzeyini göstermektedir ve 0 ile 1 ölçeği arasında değerlendirilmiştir. Öncelikle ülke örnekleri aşağı yukarı eşit boyutta iki gruba ayrılmıştır. Demokrasi endeksi değeri 0.5'den düşük olanlar otokrasiler, değeri 0,5'e yakın veya büyük olanlar demokrasiler olarak adlandırılmıştır. Birinci sıra gelişim oranlarının belirleyicileri adına herhangi bir kontrolün bulunmadığı değişimlerin koşulsuz katsayılarını göstermektedir. İkinci sıra aynı örneklerin, değişimlerin ulusal gerilemenin açıklanamamış birleşenlerine işaret eden koşullu biçimlerini göstermektedir. Tahmin edilen demokrasi katsayısı pozitif iken, tahmin edilen ekonomik özgürlük ve etkileşim terimi katsayısı negatiftir.

Ekonomik özgürlükler genelde çalışmalarda Fraser Institute'un veri tabanından elde edilen endeks ile temsil edilir. Bu endeks ekonomik özgürlüklere ilişkin özellikleri taşıyan birçok değişken içerir. Bu indeksin temel bileşenleri kişisel tercih, mülkiyetin korunması ve değiş tokuş özgürlüğüdür. İndeksin bazı temel özellikleri vardır. Bunlar; serbest piyasa ekonomisinin işlemesi için altyapı sağlamak, güvenli mülkiyet edinim haklarının elde edilmesi, yasal zeminin güçlendirilmesi ve dengeli para rejimlerini içermektedir. Bu alanın oluşması için devlete düşen temel sorumluluk ise kamu mallarının etkin kullanımı, ulusal savunma ve eğitim harcamalarında rasyonel davranılması ve çevresel koruma için gerekli tedbirlerin alınması şeklindedir (Carlsson ve Lundström 2002). Bu

kategoriler toplulaştırılarak, 1 ile 10 arasında bir ölçek üzerine yerleştirilerek endeks hazırlanmıştır. Bu endekste “10” ekonomik özgürlüklerin maksimum olduğu düzeyi gösterir. “1” ise en düşük ekonomik özgürlük düzeyini gösterir (Yıldırım 2009).

Bir ülkedeki yolsuzlukların oranı ve yaygınlığı hakkında bazı uluslararası kuruluşlarca hazırlanan endeksler esas alınmaktadır. Bu çalışmaya ait yolsuzluk verileri Transparency International(TI) veri tabanından elde edilmiştir. Transparency International(TI) tarafından hazırlanan yolsuzluk endeksi; uluslararası şirketlerde yöneticilik yapan kişilerle, işadamlarıyla, siyaset bilimcileri ve halk ile yapılan anketlerin sonuçlarından elde edilmektedir. Anket sonuçlarından elde edilen bulgular 0 ile 10 arasındaki puanlardan oluşacak şekilde endeks haline getirilmektedir. TI endeksi 0(en yüksek yolsuzluk) ile 10 (en düşük yolsuzluk) rakamı arasında değişmektedir.

Çalışmada kullanılan Türkiye’ye ait nüfus bilgileri ve 25 yaş üstü eğitimli nüfus sayılarını modelde kullanmanın temel amacı; literatürdeki yaygın görüşe göre demokrasi ile eğitim seviyesi arasındaki pozitif ilişkinin varlığı ile beşeri sermayenin kalitesinin artırılmasının eğitimle sağlanacağı düşüncesidir. Ayrıca ekonomik özgürlüklerin arttığı toplumlarda eğitim seviyesinin de arttığı ve bu durumun ekonomik büyüme üzerinde olumlu etki oluşturacağıdır. Modelde kullanılan bu değişkenler için veriler TÜİK(Türkiye İstatistik Kurumu) tarafından hazırlanan veri tabanından elde edilmiştir.

Çalışmada zaman serilerinin durağanlığı için Phillips-Perron (1988) tarafından geliştirilen Phillips-Perron birim kök testi (PP) yararlanılmıştır. Türkiye’de 1980-2015 yılları için demokrasi, ekonomik özgürlük ve yolsuzlukların ekonomik büyümeye etkilerinin incelendiği yukarıdaki modelde önce durağanlık sınaması yapılmış sonra değişkenler arasındaki ilişkisinin incelenmesi için nedensellik analizi uygulanmıştır.

Kullanılacak zaman serilerinin durağan olması gerektiği için birim kök içeren seriler durağanlaştırılmalıdır. Seriler düzey değerlerinde durağan değilse rassal yürüyüş göstermektedir. Söz konusu durağanlık sınamasında serilerin birim kök içerip içermediği çeşitli testler yardımıyla belirlenmektedir. Yapılan sınamada seri seviyede durağan ise I(0), birinci farkı alındıktan sonra durağanlaşıyor ise de I(1) olarak ifade edilir. O seri kaçınıcı farkta durağanlaşmış ise o farktan durağan denir. Bu çalışmada birim kök testlerinden Phillips-Perron (PP) birim kök testi kullanılmıştır. PP testinde kullanılan durağanlık testi için geliştirilmiş modeller aşağıda yer aldığı gibidir.

$$\Delta Y_t = \alpha + \beta_1 + \theta D(T_B)_t + \delta DU_t + (\rho - 1)Y_{t-1} + \sum_{i=1}^k \rho_i \Delta Y_{t-i} + \varepsilon_t \quad (1)$$

$$\Delta Y_t = \alpha + \beta_1 + \delta DU_t + \gamma DT_t + (\rho - 1)Y_{t-1} + \sum_{i=1}^k \rho_i \Delta Y_{t-i} + \varepsilon_t \quad (2)$$

$$\Delta Y_t = \alpha + \beta_1 + \theta D(T_B)_t + \delta DU_t + \gamma DT_t + (\rho - 1)Y_{t-1} + \sum_{i=1}^k \rho_i \Delta Y_{t-i} + \varepsilon_t \quad (3)$$

Yukarıdaki denklemlerde T_B trend fonksiyonda meydana gelen parametrelerdeki değişimi, DU ve DT de kukla değişkenleri vermektedir. Ayrıca T gözlem sayısı, T_B kırılma yılı, γ kırılma noktasının konumu verir. $\alpha_1 = 1$ istatistiği Peron'un t kritik değeri ile karşılaştırılmaktadır. Burada $t_a^i(\gamma)$ değeri ile ifade edilen hesaplanan değerdir. Bu istatistikler $\gamma = T_B/T$ olarak kırılma noktasına değişebilmektedir. Birim kök testi için $t_a^i(\gamma) < K_a(\gamma)$ olduğu durumlarda sıfır hipotezi red edilerek, alternatif hipotez kabul edilmektedir. Dolayısıyla sıfır hipotezi red edildiğinde, durağanlık hipotezi (alternatif hipotez) kabul olur ve seri birim kök içermez (Karanfil ve Kılıç, 2015).

3.Ampirik Bulgular

3.1. Phillips-Perron Birim Kök Testi

Yapılan PP birim kök testi sonuçları aşağıda yer alan Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1: PP Testi Birim Kök Sonuçları

Değişkenler	Sabitli		Sabitli Trendli	
	PP Test İstatistiği	Kritik Değer *	PP Test İstatistiği	Kritik Değer *
Büyüme	-4.592	-3.711	-4.441	-4.356
Demokrasi	-2.165	-3.639	-2.025	-4.252
Fark Demokrasi	-4.059	-3.646	-4.097	-4.262
Yolsuzluk	-1.903	-3.639	-1.985	-4.252
Fark Yolsuzluk	-5.617	-3.646	-5.573	-4.262
Özgürlük	-1.045	-3.639	-1.646	-4.252
Fark Özgürlük	-5.604	-3.646	-5.577	-4.262
Nüfus	-2.662	-3.639	-3.616	-4.252
Fark Nüfus	-11.716	-3.646	-11.140	-4.262
Mezun	-0.731	-3.639	-1.882	-4.252
Fark Mezun	-5.703	-3.646	-7.683	-4.262

*Kritik değerler % 1 anlamlılık düzeyine göre alınmıştır ve birim kök testine göre durağanlık şartının sağlandığını ifade etmektedir.

Çalışmada yer alan serilerin durağanlık sınavında PP testi sonuçlarına göre ekonomik büyüme serisinin hem sabitli hem de sabitli-trendli modele göre seviyede, başka bir deyişle düzey değerlerinde durağan olduğu görülmüştür. Buradan hareketle ekonomik büyüme serisinin fark alma işlemine gerek kalmadığı ve dolayısıyla durağan olduğu sonucuna varılmıştır. Demokrasi, yolsuzluk, ekonomik özgürlük, nüfus ve yüksek öğrenim mezun sayısı değişkenlerine bakıldığında ise düzey değerlerinde birim kök içerdiği belirlenmiş ve fark alma işlemine tabi tutulmuştur. Alınan birinci fark işlemi sonucunda ise hem sabitli hem de sabitli-trendli modele göre söz konusu değişkenlerin durağanlaştığı görülmektedir. Modelde yer alan tüm değişkenlerin aynı dereceden durağan olmadığı birim kök testi ile ortaya çıkarılmıştır. Kısaca ekonomik büyüme serisinin I(0), diğerlerinin de I(1) olduğu belirlenmiştir.

Durağanlık analizi yapıp değişkenlerin durağanlık mertebesi belirlendikten sonra değişkenler arasındaki ilişkinin yönünü belirlemek için Granger nedensellik analizi yapılmıştır.

3.2.Granger Nedensellik Analizi

Çalışmada kullanılan değişkenler arasında birim kök testi yapıldıktan sonra değişkenlerin durağanlık seviyesi belirlenmiş ve bu durağanlık seviyelerine göre nedensellik analizi yapılmıştır. Granger Nedensellik analizinde X değişkeninin geçmiş değerleriyle birlikte başka değişkenlere göre regresyonuna Y'nin geçmiş ya da gecikmeli değerleri eklenince X değişkeninin tahmini anlamlı ise burada Y'den X'e nedensellik vardır. Nedensellik testinde vektör otoregresif model (VAR) tahmin edilerek gecikme uzunlukları belirlenir. Gecikme uzunluğunda seçim kriterlerine göre uygun gecikmenin birinci gecikme olduğu belirlenmiştir.

Nedensellik analizinde kullanılacak hipotezler aşağıda yer alan ve F istatistiğine göre belirlenen hipotezler (4) nolu denkleme göre belirlenir.

$$\sum_{j=1}^m \delta_j = 0 \quad (4)$$

Yukarıda yer alan F istatistiği (5) nolu denklemdeki gibi hesaplanmaktadır.

$$F = ((RSS_R - RSS_{UR}) / m) / (RSS_{UR} / (n - k)) \quad (5)$$

(5) nolu denklemde m ve (n-k) serbestlik derecesi ile F dağılımına uymaktadır. RSS_R kısıtlanmış modelde hata kareler toplamını, RSS_{UR} kısıtlanmamış modeldeki hata kareler toplamını ifade eder. r kısıt sayısını, n gözlem sayısını, k ise parametre sayısını vermektedir. (Karanfil, 2014).

Tablo 2: Bağımlı Değişken Büyüme İçin Granger Nedensellik Test Sonuçları

Bağımlı Değişken Büyüme	
Değişkenler	Olasılık Değeri
Demokrasi	0.0381
Yolsuzluk	0.9709
Ekonomik özgürlük	0.0186
Nüfus	0.9959
Mezun sayısı	0.6257

Tablo 2’de yer alan sonuçlara göre demokrasi ve ekonomik özgürlük değişkenlerinde ekonomik büyümeye doğru bir Granger nedenselliği bulunmuştur. Diğer değişkenler açısından bakıldığında ise başka bir nedensellik olmadığı görülmektedir.

Tablo 3: Granger Nedensellik Test Sonuçları

Bağımlı Değişken Demokrasi	
Değişkenler	Olasılık Değeri
Büyüme	0.1174
Yolsuzluk	0.8067
Ekonomik özgürlük	0.8554
Nüfus	0.3889
Mezun sayısı	0.4511
Bağımlı Değişken Yolsuzluk	
Değişkenler	Olasılık Değeri
Demokrasi	0.6556
Büyüme	0.1181
Ekonomik özgürlük	0.2232
Nüfus	0.9348
Mezun sayısı	0.9622
Bağımlı Değişken Ekonomik Özgürlük	
Değişkenler	Olasılık Değeri
Demokrasi	0.4145
Yolsuzluk	0.7241
Büyüme	0.7880
Nüfus	0.9946
Mezun sayısı	0.9962

Tablo 3’de yer alan sonuçlara bakıldığında herhangi bir başka nedensellik olmadığı görülmektedir. Dolayısıyla demokrasi yolsuzluk, ekonomik özgürlük nüfus ve mezun sayısı değişkenlerinden bağımlı değişkene (ekonomik büyüme)

doğru bir nedenselliğin olmadığı belirlenmiştir. Aynı şekilde bağımlı değişken yolsuzluk ve ekonomik özgürlük değişkenlerine doğru söz konusu değişkenlerden bir nedensellik yoktur. Özetle demokrasi değişkeni ekonomik büyümenin Granger nedeni çıkmıştır. Bu sonuca göre demokrasinin kurumsal yapının oluşumuna ve gelişimine yaptığı katkılarla ekonomik faaliyetlerde önemli bir unsur olduğu ve ekonomik büyüme üzerinde bir etkiye sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca ekonomik özgürlük değişkeninden ekonomik büyümeye doğru bir Granger nedenselliği olduğu belirlenmiştir. Ekonomik özgürlükler, bireylerin ekonomik faaliyetlerini özgürce gerçekleştirebildiği bir ortam sağlamaktadır. Ekonomik anlamda bireylerin faaliyetlerini özgürce gerçekleştirebilmesi ekonomik reformlarla desteklendiğinde ekonomik ve sivil hakların gelişmesine katkı sağlayacak bu analizle de desteklendiği gibi ekonomik büyüme açısından olumlu sonuçlar artı çıkaracaktır. Ekonomik büyümeden ise hem demokrasiye hem yolsuzluğa hem de ekonomik özgürlüğe doğru bir nedensellik ilişkisi bulunamamıştır.

4.Sonuç

Ekonomik özgürlük herhangi bir siyasi ortamda yolsuzluğu düşürürken, daha yüksek seviyedeki demokrasilerde bu durum çok daha etkili olmaktadır. Ancak, ekonomik özgürlüğün düşük seviyede olduğu demokrasilerde yolsuzluk artabilir. Dolayısıyla sadece belirli bir demokrasi seviyesinin belirli bir ekonomik özgürlük eşiğinin üzerinde olduğu durumlarda yolsuzluk azaltacaktır. Bunun olabilmesi içinde kamu kaynaklarının şeffaf, etkin ve verimli kullanılması gerekecektir. Bu durumun sağlanması özgürlük seviyesini daha yüksek düzeylere çıkaracaktır. Buna karşılık, ekonomik özgürlüklerin düşük seviyede olduğu herhangi bir ülkede demokrasi yolsuzlukla mücadelede etkili olmayabilir, fakat demokrasi seviyesi bozulmuş ülkelerde ekonomik özgürlüklerin artması bu durumun iyileştirilmesinde etkili hale gelmektedir. Genel siyasal çıkarım; demokrasi ve ekonomik özgürlük yolsuzlukları azaltmak içindir ve demokratikleşme için yüksek ekonomik özgürlüğün bulunduğu bir ortam oluşturmak gerekmektedir. Bu çalışmada 1980-2015 yıllarına ait veriler kullanılarak Türkiye için ekonomik büyüme ile demokrasi, ekonomik özgürlükler ve yolsuzluk arasındaki ilişki Granger nedensellik analizi ile test edilmiştir. Elde edilen bulgular çerçevesinde ekonomik özgürlüklerin ekonomik büyümeye katkı sağladığı görülmektedir. Ancak yüksek ekonomik büyümenin ekonomik özgürlüklere ve yolsuzlukların önlenmesine katkı sağlayacağına dönük bir durumla karşılaşılmalıdır. Analiz sonucunda demokrasi değişkeninin ekonomik büyümenin Granger nedeni olduğu ve ekonomik büyümeye katkı sağladığı görülmektedir. Ancak Ekonomik büyüme seviyesinden demokrasi ve yolsuzluk seviyesine doğru bir nedenselliğin olmadığı görülmektedir. Dolayısıyla demokrasi, yolsuzluk, ekonomik özgürlük nüfus ve mezun sayısı değişkenlerinden bağımlı değişkene (ekonomik büyüme) doğru bir nedenselliğin olmadığı belirlenmiştir. Ekonomik büyümeden ise hem demokrasiye

hem yolsuzluğa hem de ekonomik özgürlüğe doğru bir nedensellik ilişkisi bulunamamıştır.

Kaynakça

Acemoğlu D, Johnson J.,Robinson J.A. ve Yared P.(2005), Income and Democracy, *National Bureau of Economic Research*,Çalışma Metni.

Acemoğlu D, Johnson J.,Robinson J.A. ve Yared P.(2005, From Education To Democracy?, *National Bureau Of Economic Research*, Çalışma Metni.

Acemoğlu D. ve Verdier T.(2000), Tho Choise Between Market Failures and Corruption, *The American Economic Review*,.90(1), 194-211.

Abrams B.A. ve Lewis K. A.(1995), Cultural and Institutional Determinants of Economic Growth: A Cross-section Analysis, *Kluwer Academic Publishers*, 83, 273-289.

Bağdigen M. ve Dökmen G.(2006), Yolsuzluklarla Kamu Harcamaları Arasındaki İlişkinin Ampirik Bir Analizi: Türkiye Örneği, *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(4), 23-38.

Baldemir E., Özkoç H. ve İşçi Ö.(2009),MIMIC Model ve Yolsuzluk Üzerine Türkiye Uygulaması, *Dokuz Eylül Üniversitesi İİBF Dergisi*, 24(2), 49-63.

Barro R.J.(1996), Democracy and Growth, *Journal of Economic Growth*, 1, 1-27.

Beşel F. ve Yardımcıoğlu F(2015), Demokrasi ve Yolsuzluk İlişkisi: Seçilmiş Ortadoğu Ülkelerinin Analizi, *2013 Ortadoğu Yılığ*, 443-461.

Beşel F. ve Savaşan F.(2014), Türkiye’de Yapısal Kırılmalar Altında Yolsuzluk - Ekonomik Büyüme İlişkisi, *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 27, 73 – 86.

Beşkaya A. ve Manan Ö.(2009), Ekonomik Özgürlükler ve Demokrasi ile Ekonomik Performans Arasındaki İlişkinin Zaman Serileri ile Analizi: Türkiye Örneği, *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(10), 47-76.

Carlsson F. ve Lundström S.(2002), Economic Freedom and Growth: Decomposing the Effects, *Kluwer Academic Publishers*, 112, 335-344.

Doucoulagos C. ve M.Ali Ulubaşoğlu(2006), Economic Freedom and Economic Growth: Does Specification Make a Difference?, *European Journal of Political Economy*, 22, 60-81.

Emerson P.M.(2006), Corruption, Competetion and Democracy, *Journal of Development Economics*,81, 193-212.

Fiorino N., Galli E. ve Petrarca I.(2012),Corruption and Growth: Evidence from the Italian Regions, *European Journal of Government and Economics*, 1(2),126-144.

Graeff P. ve Mehlkop P.(2003), The Impact of Economic Freedom on Corruption: Different Patterns for Rich and Poor Countries, *European Journal of Political Economy*, 19, 605–620.

Haan J.ve Sturm J.E.(2000), On the Relationship between Economic Freedom and Economic Growth, *European Journal of Political Economy*, 16, 215–241.

Hadhek Z. ve Karim K.M.(2012), Democracy, Investment and Economic Growth, *International Journal of Economics and Financial Issues*, 2(3),233-240.

Hayaloğlu P.(2015), MINT Ülkelerinde Demokrasi Ekonomik Büyümeyi Nasıl Etkilemektedir?, *Uluslararası Ekonomi ve Yenilik Dergisi*, 1(1),17-29.

Jacob J. ve Osang T.(2015), “ Democracy and Growth: A Dynamic Panel Data Study”, <http://www.cla.auburn.edu/> (Erişim Tarihi: 20 Aralık 2015).

Karagöz K. ve Karagöz M.(2010), Yolsuzluk, Ekonomik Büyüme Ve Kamu Harcamaları: Türkiye İçin Ampirik Bir Analiz, *Sayıştay Dergisi*, 76, 5-22.

Karanfil M. ve Kılıç C.(2015), Türkiye Ekonomisinde Üçüz Açık Hipotezinin Geçerliliği: Zaman Serisi Analizi, *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 11(24), 1-20.

Karanfil M.(2014), Türkiye Ekonomisinde Tasarruf Açığı Sorunu: Zaman Serisi Analizi, *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 9(2), 379-394.

Kutlar A. ve Doğanoglu F.(2001), Türkiye’de 1980 Sonrası Yolsuzluklar, Kamu Yatırımları ve Büyüme Üzerine Bir Ekonometrik Çalışma, Kutlar, 5.*Ulusal Ekonometri ve İstatistik Sempozyumu*,10-12 Mayıs 2001.

Paldam M.,(2001), Corruption and Religion Adding to the Economic Model, *International Review for Social Sciences*,54(2),383-414.

Quazi R(2007), Economic Freedom and Foreign Direct Investment in East Asia, *Journal of the Asia Pacific Economy*, 12(3), 329–344.

Rodrik D.(2000),Institutions For High-Quality Growth:What They Are and How To Acquire Them, *Studies in Comparative Intenational Development*, 35(3),3-31.

Saatçioğlu C. ve Karaca O.(2015), İktisadi Kalkınmanın Demokrasi Üzerindeki Etkisi: Panel Veri Analizi, *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, c 29(4),775-796.

Saha S. ve Su J.J.(2012), Investigating the Interaction Effect of Democracy and Economic Freedom on Corruption: A Cross-Country Quantile Regression Analysis, *Economic Analysis and Policy*, 42(3),389-396.

Saha S., Gounder R. ve Su J.J.(2009) , The İnteraction Effect of Economic Freedom on Democracy on Corruption: A Panel Cross-Contry Analysis, *Economics Letters*, 105, 173–176.

Sung H.(2004), *Democracy and Political Corruption: A Cross-national Comparison*, Kluwer Academic Publishers, 41, 179–194.

Tanzi V.(1998), Corruption Around the World Causes, Consequences, Scope, and Cures, *International Monetary Fund and Palgrave Macmillan Journals*, 45(4),559-594.

Tosun U.(2003), Yolsuzluğun Nedenleri Üzerine Ampirik Bir Çalışma,,*Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi*, 5, 125-146.

Treisman D.(2000), The Causes of Corruption: a Cross-national Study, *Journal of Public Economics*, 76, 399–457.

Yakışık H. ve Çetin A.(2014), Yolsuzlukların Sosyoekonomik Belirleyicileri: Yatay Kesit Veri Analizi , *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 28(3),205-224.

Yardımcıoğlu F.(2013), Türk Cumhuriyetlerinde Demokrasi ve Yolsuzluk İlişkisi: Panel Veri Analizi , *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(2), 437-457.

Yıldırım S.(2009), Aghion-Howitt Büyüme Modeli Çerçevesinde Ekonomik Özgürlük ve Ekonomik Büyüme Arasındaki İlişkinin Panel Veri Analizi, *DPÜ Sbe Dergisi*,25, 259-268.

The Impacts of Democracy, Economic Freedom and Corruption on the Economic Growth of Turkey During the Period Between 1980 – 2015

Extended Abstract

1.Introduction

Democracy is the main factor of the construction of an effective and good quality state agent. From this perspective, as democratic regimes provide less randomness and uncertainty, they play an important role in the management of crises. The participatory democracies are one of the most effective types of democracies for the collection of local information and the operation of an economic process, (Jacob & Osang, 2015). There is a common belief that participatory democracies have a potential that can have a high-quality economic growth. Therefore, democracy should be thought as the most important structural material in the instruction building process.

The most distinctive character of the democratization level is related to a presence of economic freedom. Individual and economic freedom are the strongest factors encouraging economic growth. The economic freedom can be assessed as the right that under this circumstances, individuals can freely perform their economic activities. Similarly, their individual property rights are provided by the authorities (Beskaya & Mannan, 2009). The cultural level of a community and legal regulations for the economic reform are the factors could affect the dynamics of the economic freedom. Democracy and economic freedom might provide an important contribution to the individuals' lifestyles and attitudes in a community. As long as this contribution level is supported with high economic performance, this will increase the capacity of the economic growth.

This study attempts to analyze the relationship between economic freedom, corruption and economic growth by using the current academic literature. According to the common view in literature, there is a positive relationship between democracy, economic freedom and economic growth. However, it is possible to find different results related to the relationship between economic growth and democracy, and between economic freedom and corruption. In this study, the impact of democracy, economic freedom and corruption on the economic growth during the period between 1980 and 2015 in Turkey has been analyzed econometrically.

2.Method

The model used in this study is determined like below:

$$BY = \beta_0 + \beta_1 DEMO + \beta_2 YOL + \beta_3 ÖZG + \beta_4 NÜF + \beta_5 MEZUN + vt$$

In this concept; the dependent variable BY shows the annual economic growth level in the Gross Domestic Product (GDP). The independent variables in this model could be explained like this; DEMO is political and civil rights indexes; YOL is corruption index; ÖZG is economic freedom index; NUF is population index, and MEZUN is the graduation number of higher education.

In this study for the stability of the time series the Phillips-Peron unit root test (PP) has been used. Series with unit roots need to be stationary because the time series to be used should be stationary.

If series are non-stationary at the level values, they show random walk. A variety of tests are used to determine whether the series contain any unit roots in the above mentioned stationary test. In the test, if series is stationary at the level, it represented by $I(0)$, and represented by $I(1)$ if series becomes stationary after the first differencing. The series becomes stationary from a certain difference after that certain differencing process. In the abovementioned model, in which effects of democracy, economic freedom and corruption on the economic growth of Turkey for the years 1980-2015 were investigated, first stationary test was applied and then causality analysis was conducted in order to examine the relationship between variables.

3.Results and Discussion

According to the PP tests results of stationary tests of the series included in the study, economic growth series is stationary according to both constant and constant-trend model; in other words, it is stationary at level values. Hence, it is concluded that there is no need for differencing of the economic growth series and it is found to be stationary.

Considering the variables such as democracy, corruption, economic freedom, population and number of higher education graduates, unit root was determined in these variables and they were subject to differencing. As a result of the first differencing, these variables are found to be stationarized according to both constant and constant-trend model. According to the results of unit root test, not all the variables in the model are stationary with the same degree. In the democracy and economic freedom variables, Granger causality was found towards on economic growth. No other causality was found in terms of other variables.

Democracy can play an important role in the economic activities by contributing to the construction and development of the institutional structure. Likewise, democracy has a significant impact on the economic growth. Additionally, there is the Granger causality from economic freedom to the economic growth. Economic freedom can provide an atmosphere for individuals to freely realize their economic activities. If the free activities are supported by economic reforms, the positive results will be found in terms of the economic growth that has been proved by this study which contributes to the development of economic and civil rights. There is no causal relationship between economic growth to democracy, corruption and economic freedom.

4.Conclusion

If the economic freedom is low level in any countries, democracy might not be effective for the struggle with the corruption. However, in the countries where the level of democracy is corrupt, the increase in the economic freedom may be effective to the alleviation of democracy. The general political ramification is that democracy and economic freedom are necessary to the reduction of the corruption. For the democratization, there should be an atmosphere including high-level economic freedom. In this study, by using the data during the period between 1980 and 2015 the relationship between economic growth and democracy, economic freedom and corruption have been analyzed. For this analysis, the Granger causality model has been used. According to findings, economic freedom can contribute to the economic growth. However, there is no result that the higher economic growth might contribute to economic freedom and prevention of corruption. At the end of this analysis, the democracy variable is the Granger causality of the economic growth and it has a contribution to economic growth. However, there is no causality from the economic growth level to the democracy and corruption level. Therefore, there is no causality from the variables such as democracy, corruption, economic freedom, population and number of graduation to the dependent variable (economic growth). Similarly, there is no causal relationship between the economic growth and the democracy, corruption and economic freedom.